

вимоги до апаратних засобів. Це дозволяє одночасно проводити тестування багатьом віддаленим користувачам.

При створенні комп'ютерної системи значна увага приділялась захисту конфіденційної інформації.

Юринець З. В.,
доцент кафедри менеджменту,
канд. екон. наук, економічний факультет
Львівський національний університет
імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Напрями та перспективи науково-технологічного прогресу України, його цивілізаційна спрямованість та позиціонування в контексті актуальних глобалізаційних тенденцій ґрунтуються на досягненні конкурентоспроможності інноваційного потенціалу суспільства. Побудова процвітаючої країни неможлива без збільшення частки високотехнологічних галузей у виробничому секторі, розвитку освіти, науки, а також сучасних інформаційних технологій. Україна володіє чималим потенціалом за рахунок використання різноманітних ресурсів у науці та техніці. Однак він не реалізовується у повну міру. Особливо важливим є розгляд питання розвитку кадрового потенціалу інноваційної діяльності, оскільки від кількісного і якісного складу працівників науки, належного матеріально-технічного забезпечення їх творчої праці залежить завершеність науково-технічних розробок інноваційного спрямування.

В Україні намітилась тенденція до поступового зменшення кількості працівників, які виконують наукові та науково-технічні роботи (див. рис. 1). А якщо кадровий спектр науки й поповнюється новими кандидатами та докторами наук, то лише завдяки тому, що за останнє десятиліття удвічі зросла кількість аспірантур та докторантур. У 2005 році в Україні чисельність працівників наукових організацій порівняно із 1995 роком скоротилась у 2 рази, в тому числі фахівців зайнятих науковою та науково-технічною роботою — в 1,7 рази, кандидатів наук — у 1,3 рази, лише чисельність докторів наук практично не змінилась. Однак, якщо порівнювати чисельність наукового потенціалу із даними початку 90-х років, то можна відмітити, що кількість фахівців за-

іннятих науковою та науково-технічною роботою скоротилась майже у тричі.

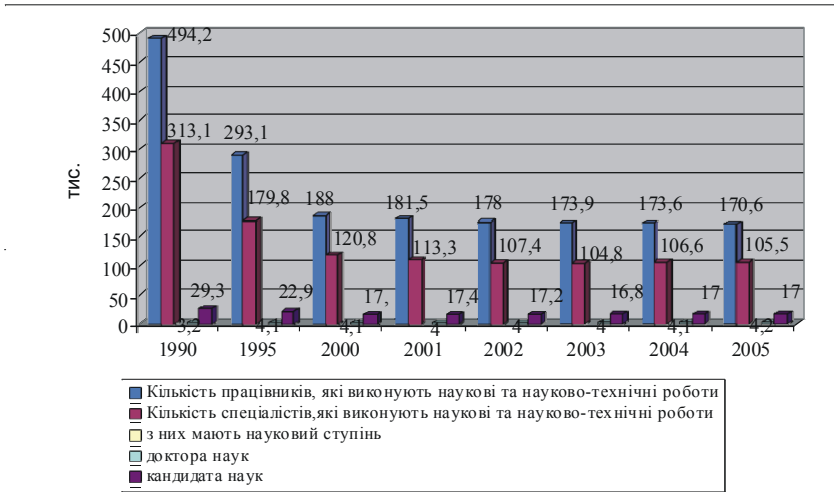

Рис. 1. Динаміка формування наукових кадрів в Україні

Практично незмінною залишається в Україні ситуація із віковою структурою наукового потенціалу. В останні роки частка дослідників до 40 років зменшується, зростає частка дослідників пенсійного віку. Так, наприклад, у 2005 році частка кандидатів наук у віці до 40 років в організаціях, що виконували наукові та науково-технічні роботи порівняно із 1995 роком, збільшилась на 1,7 відсотка, а частка докторів наук — зменшилась на 1,2 відсотки. Питома вага дослідників пенсійного віку зросла, як і серед докторів наук, так і серед кандидатів наук (відповідно на 1,6% та 2,2%). Середній вік дослідників залишився меншим за 45 років, середній вік доктора наук — майже 60 років, кандидата наук — 45 років.

Важливий та значний розрив існує в економіці у зв'язку з недостатнім фінансуванням всіх етапів накопичення та споживання знань, а також між темпами витрат на освіту, реалізації знань та їх використання в економіці [3]. Згідно законів України витрати на освіту повинні становити не менше 10% ВВП (фактично коливаються від 4 до 5,6% ВВП), на НДДКР — 1,7% ВВП (фактично становлять 1,1% ВВП). Порівняно із 1995 роком обсяг фінансування наукових та науково-технічних робіт збільшився до 5160,4 млн грн, з них із держбюджету — 1711,2 млн грн,

власних коштів — 338,5 млн грн, вітчизняних коштів замовників — 1680,1 млн грн. Негативно позначається на загальних темпах впровадження прогресивної техніки та споживання в економіці інноваційної продукції зниження частки пріоритетних розробок у зв'язку з недостатнім фінансовим забезпеченням.

Кількість освітніх та наукових установ по Україні, що готують кадри вищої кваліфікації в докторантурі та аспірантурі, невпинно збільшується і зростає чисельність докторантів та аспірантів. Якщо вести мову про вчасну підготовку кандидатських дисертацій, то як і в минулі роки, так і сьогодні лише кожний шостий аспірант завершує навчання захистом дисертації. Різко погіршилась ситуація і в докторантурі. Хоч збільшується число випускників з докторантури, однак кількість вчасно захищених докторських дисертацій практично не змінюється [1]. У нашій державі наукова діяльність практично підпорядкована державі та глибоко відокремлена від реального сектору економіки: фірмовий сектор в наукових розробках складає 28%, в тому числі приватний сектор — 0, 4%. Таке явище має негативні наслідки для української економіки, оскільки держава не спроможна у повній мірі реагувати на інноваційні потреби суспільства.

Сьогодні з боку держави слід підвищити формування попиту на кваліфікованих працівників, якісну освіту, підняти рівень суспільної престижності професії вченого, популяризації новітніх знань, освітнього рівня населення, відродити творчу діяльність в науково-технологічній сфері, що потребує масштабних фінансових та матеріальних витрат. Тому базовим акцентом інноваційної політики у розгляді питання розвитку кадрового інноваційного потенціалу має стати вдосконалення рівня професійної підготовки та перепідготовки населення, підвищення кваліфікації та післядипломного навчання, вдосконалення фінансового, правового забезпечення інноваційної політики, підвищення стимулювання індивідуальних інвестицій у творчий людський капітал.

Література

1. Інноваційний розвиток в Україні / Національна безпека і оборона. — № 7. — 2004 р. — С. 6—9.
2. «Статистичний щорічник України за 2005 рік» / Державний комітет статистики України.: Київ, 2006. — 650 С.
3. Юринець З. В. інтелектуальний капітал у розвитку інноваційної діяльності / Економічна система України: минуле, сучасне, майбутнє:

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 21—22 жовтня 2005 р. — Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. — С. 371—372.